א) ב"ק קג., ב) פסחים לא:

[תרומות פ"ו מ"ח], ג) [לקמן נה:], ד) [עי תוס' מנחות לד: ד"ה

לטטפת], ד) [תמורה ט:], ו ותמורה ט: ע"שו.

ו) [דברים יד], ח) [חהלים קט], ט) [ויקרא כב],

י) ומעילה יט.ן, כ) [ויקרא

ין (מעיפט יט.), לי [ויקונט כז], (י) [ויקרא כב], מי [ויקרא ה], (י) [יומא מח.], מ') בס"י חמישיחו,

ע) [ויקרא כו], פו ס"א ל"ג,

גליון הש"ם

רש"י ד"ה או דלמא וכו'

אלא או בראשה או אלא או בראשה או בסופה. עי' סנהדרין דף ד ע"ב תוס' ד"ה לטטפת

ומנחות לד ע"ב תוס' ד"ה

לטטפת:

מוסף רש"י

קמה א מיי' פ"ו מהל' גזילה ואכידה הל' יב סמג עשין עג: תרומות הל' א סמג

לאוין רנח: לורן לנו. ד מיי' שם הל' ב סמג שם: קיח ג ד קים ה מיי שם הלי טו

קב זו מיי פייה מהלי קב ו מיי פייה מהלי מעשר שני הלי ג: קבא ז מיי׳ פ״ז מהלי ערכין הל׳ ב סמג

עמין קלג: קבב ח מיי שם הלי ד: קבג ט י מיי פ"א מהלי מעילה הלי ה סמג

תורה אור השלם ז או מכּל אֲשֶׁר יִשְּׁבֶע עָלְיו לְשֶׁקֶר וְשׁלָּם אתו בְּראשו וְחֲמִשׁתְיו יסף עָלְיו לְאֲשֶׁר הוּא לו יִתְנֵנוּ בִּיוֹם אֲשְׁמְתוֹ:

יְתְנֵנוּ בְּיוֹם אֲשְׁמְתוֹר רְמִים רְיִּמְים בִּי יְאבל קֹרָש בְּשְׁגְנָה וְיִסְף חֲמשׁירוּ בְּשְׁגָנָה וְיִסְף חֲמשׁירוּ בּ וְאָר בְּמִר וְיִבְּיף הַמִּשְׁירוּ בּ וְאָר בִּיתוֹן וְיְסִף חֲמישׁירוּ בְּסִף עָרְכְּךְ עָלִין וְהְיָה לו: ייקרא בו טו בְּבָהְמָה הַשְׁמִאָרוּ בְּבְּהַמָּה הַשְׁמָאַרוּ בְּבַּהְמָה הַשְׁמָאַרוּ בְּבַרְמָה הַשְׁמָאַרוּ בְבַרְמָה הַשְׁמָאָרוּ וּפְּדָה בְּעֶרְכֶּךְ וְיְסַף הַמִּשִׁתוֹ עְלָיוֹ וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכָּך:

ויקרא כז כז

מוםית חומש על חומש. וא״ת והא לעיל ברים פירקין (דף מת.) בעינן יחד לו כלי או נטל וחזר והפקידו אללו וי"ל דמ"מ ס"ד כיון שבא מתורת חומש לא מייתי עליה קרבן ואין מוסיף עליה חומש אחר קמ"ל: ללא מיתנא תנא. לא הן ולא לאו

וא"ת והתנן במסכת מעשר שני (פ"ב מ"ו) סלע של חולין ומעשר שנתערבו מביא בסלע מעות ולא קתני בסלע וחומש מעות אלמא תנן דחין מוסיף חומש על חומש וי"ל דלא חשש להזכיר אותו חומש תדע שהרי על קרן שני מוסיף חומש כדתני בהתודה (מנחות דף פב. ושם) המתפים מעות מעשר שני בשלמים כשהוא פודה מוסיף ב' חומשין אחד למעשר ואחד לקדש ואפ״ה לא קתני מביא בסלע וחומשו של :קרן מעות

מה כסף ערבו בו'. ומעליו לא מצי דריש כדפרישית לעיל ומכסף ערכו נמי לא מצי מפיק שלא יתחלל על הקרקע דלא אתא אלא לאורויי דכי איתיה לחומש בעולם הוי דינו כמו קרן להוסיף עליו חומש: הקדש ומעשר. הפוכים זה

חומש כדאמר בהתודה (שם) והקדש

המתפיס וי"ל דקרא דלעיל מיירי הכי לעיל נמי איצטריך כסף ערכו כתיב ויסף חמישיתו (ותרוייהו

לענין חומש קאמרת. פרש״י ומועלי׳ בה היינו ומוסיף חומש ותימה והלא שלמים אינה כולה לשמים ומוסיף חומש כדאמר בהתודה (שם) וי"ל דבמסקנא דתורת כהנים מרצה אף קדשים קלים והכי

מזה דמעשר אין מוסיף חומש על חומש ועל חלול שני מוסיף הוי איפכא: בשלמא כולה לשמים למעומי בו'. דלית בהו מעילה ה"מ למפרך הא קרא במעילה לא משתעי: דלמא לענין חומש קאמר. וא"ת הא כבר ממעטינן הקדש שני מן המקדיש ולא מן במקדים ביתו והכא מיירי בבהמה טמאה דהוי מטלטלין ולריכי ומשום להוסיף חומש על חומש משום דלא כתיב חמישיתו גבי מקדיש ביתו אע"ג דבקרא דמקדים בהמה טמאה באם בחוקותי): איתא לתנא בשלמא כולה לשמים למעומי קדשים קלים כיון דאית להו לבעלים בגוייהו לית בהו מעילה אלא תחילת הקדש למעומי מאי תחילת הקדש לית ביה מעילה סוף הקדש לית ביה מעילה

ש"מ חומשו כמותו ש"מ אמר רבא גבי גזל כתיב יוחמישיתיו יוסף עליו ותנן 🌣 נתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש הרי זה מוסיף חומש על חומש עד שיתמעט הקרן פחות משוה פרומה גבי תרומה כתיב איש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמישיתו עליו ותגן יהאוכל תרומה בשוגג משלם קרן וחומש יאחד האוכל ואחד השותה ואחד הסך יאחד תרומה מהורה ואחד תרומה ממאה משלם חומשה הוחומשא דחומשא ואילו גבי מעשר לא מכתב כתיב ולא מיתנא תנא יולא איבעויי איבעיא לן גבי הקדש כתיב יואם המקדיש יגאל את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך ותנן ייהפודה את הקדשו מוסיף חומש חומשא תנן חומשא דחומשא לא תנן מאי גבי תרומה כתיב ויסף גבי קדש נמי הא כתיב ויסף או דלמא גבי תרומה כתיב ויסף יאי שקלת ליה לוי"ו דויסף ושדית ליה על חמישיתו הוה ליה חמישיתיו גבי הקדש כתיב ויסף חמישית אע"ג דכי שקלת ליה לוי"ו דויסף ושדית ליה על חמישית סוף סוף הוה ליה חמישיתו ותיפוק ליה דהוה ליה הקדש שני ואמר רבי יהושע בן לוי מאהקדש ראשון מוסיף חומש על הקדש שני אין מוסיף חומש אמר ליה רב פפי לרבינא הכי אמר רבא יחומש כתחילת הקדש דמי מאי הוי עלה אמר רב מביומי משמיה דאביי אמר קראַ ויסף חמישית כסף ערכך מקיש חומשו לכסף ערכו מה כסף ערכו מוסיף חומש אף כסף חומשו גמי מוסיף חומש גופא א"ר יהושע בן לוי על הקדש ראשון מוסיף חומש ועל הקדש שני אין מוסיף חומש אמר ירבא מ"מ דרבי יהושע בן לוי אמר קרא ואם המקדיש יגאל את ביתו המקדיש ולא המתפים תני תנא קמיה דרבי אלעור יואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך מה בהמה ממאה מיוחדת שתחילתה הקדש וכולה לשמים ומועלין בה אף כל שתחילתה הקדש וכולה לשמים מועלין בה אמר ליה ר' אלעזר

לד ונשבע והודה הרי זה מוסיף חומש על חומש שכפר וכן אם חזר ונתן לו חומש ראשון שנשבע עליו וחזר וכפר ונשבע על חומש שני והודה מוסיף חומש על חומש שני וכן לעולם: עד שיחמעט הקרן. חומש שהוח מחוייב כבר וחוזר וכופרו קרוי קרן. עד שתהא כפירת שבועתו בפחות משוה פרוטה: גבי תרומה. אוכל תרומה בשוגג: כחיב חמישיחו. דלא משמע אלא חד חומש ואפ״ה תנן בה חומשא דחומשא כגון אם נתן קרן וחומש מן החולין כמשפטו ונעשו התשלומין תרומה וחזר ואכל אותו חומש משלם אותו וחומשו: ואחד הסך. שמן של תרומה דסיכה כשתייה ושתייה כאכילה דאמרינן בפ׳ בתרא [דיומא] (דף עו.) שתייה כאכילה מואכלת לפני הי וגו׳ש וכתיב ביה תירושך וסיכה כשתייה דכתיבים ותבא כמים בקרבו וכשמן בעלמותיו אבל אם ביערה על ידי דבר אחר אינו משלם חומש דאיש כי יאכל קדש כתיבש פרט למזיק את התרומה על ידי דבר שאינה אכילהיי : גבי מעשר. גבי פדיון מעשר שני דכתיב ביה נמי וחמישיתו יוסף עליוי : לא מכתב כתיב ביה. משמעות דחמישיות הרבה: ולה מיתנה תנה ביה. חומשה דחומשא כגון אם חזר וחילל את החומש הרחשון: ולה היבעויי מיבעיה לן. אם מוסיף חומש על חומש אם לא דפשיטא לן דלא מוסיף דלא אשכחן ביה רמז בקרא כדאשכחן בתרומה רמז פורתא כדבעינן למימר קמן דבתרומה כתיב ויסף חמישיתום ולח כתיב יסף כדגבי מעשר ולשון ויסף משמע שתי תוספות יוסיף וחוזר ויוסיף אבל יסף חדא משמע: גבי הקדש. הפודה את הקדשו כתיב ואם המקדיש יגאל ויסף חמישית כסף ערכך: הכי גרסינן ותנן הפודה חת הקדשו מוסיף חומש. ובמתני׳ דפירקין הוא. ולא גרסינן הנהנה מן ההקדש שוה פרוטה כו' דההיא במעילה קא מיירי וגבי מעילה לא

כתיב ויסף אלא יסף ולא כתיב חמישית אלא חמישיתו ואת אשר חטא

מן הקדש ישלם וגו'ש: מאי. אם חזר

שחזר וכפר את החומש ואמר נתתיו

ש"מ חומשו כמוסו. דמשתלם פירות ולא מעות: גבי גול כסיב.

גבי אשם גזילות כתיב אם גזל וכפר ונשבע לשקר חמישיתיו

חמישיות הרבה: וסנן. נמי זימנין דאיכא טובא: נסן לו את הקרן. לחחר שנשבע והודה ונתחייב קרן וחומש ונשבע לו על החומש

נתן לו את הקרן. לאחר שנשבע והודה ונתחייב קרן וחומש נשבע לו שבועה שניה על החומש שנתנו לו והודה (ב"ק קג). הרי זה מוסיף

קב). זהי יחי בוסין-חומש על חומש. חומשו של חומש, דחומש ראשון נעשה קרן, עד שיתמעט הקרן פחות משוה פרוטה. שאס חזר ונתן לו חומש ראשון ונשבע על השני והודה, משלם חומשו וחומשו של חומש שני וכו לעולם עד שיתמעט של חומש שלא יכפור שוהפרוטה (שם קג:). ואחד הסך. דאמריגן בפרק בתרא דיומא (עו:) סיכה כשמיה ושמיה בכלל אכילה, והכא כתיב כי בשוגג דלא ידע שהיא מרומה, אינו משלם חומש אלא קרן כשאר מזיק חולין דעלמא, דאמר מר כי יאכל פרט למזיק (פסחים לב.)**. והומשא** דחומשא. שהתשלומין נעשין תרומה ואם חזר ואכל בשוגג אותו חומש ראשון חחר ומשלם חומשו עליו (שם). הפודה את הקדשו. ולא של אחרים,

המקדים כתיב (לקמן נה:).

דלמא לענין חומש קאמרת וכרבי יהושע בן לוי אמר ליה אין הכי קאמינא אמר ליה רב אשי לרבינא בהמה ממאה בתחילת הקדש איתא וחילל את החומש מהו שיוסיף חומש מי אמרינן האי דגבי תרומה אע"ג דלה כתיב חמישיתיו תנן בה חומשה באמצע דחומשא משום דכתיב ויסף דמשמע שתי תוספות אי טעמא משום משמעותא הוא הכא נמי כתיב ויסף וחייב להוסיף: או ד**ומא.** טעמא דתרומה לאו משום משמעותא הוא אלא משום דקיימא לן גורעין ומוסיפין ודורשין א הלכך ויסף דגבי תרומה כי שקלת לה ו' דויסף ותיקרי ביה יסף חמישיתו ושדית ליה בסוף © חמישיתיו אתקרי חמישיתיו בשני ווין ונשתמע חמישיות הרבה אבל הכא גבי הקדש דלא כתיב אלא חמישית אע"ג דשקלת כו'. ואם תאמר נישדייה באמלע תיבה ונקרי חמישיות כסף ערכך לא אשכחן גורעין ומוסיפין להפסיק את התיבה אלא או בראשה או בסופה כדאמריגן בסדר יומא (דף מח.) ולקח מדם הפר דם מהפר יקבלנו: **מיפוק ליה כו'.** מאי קמבעיא ליה לרבא מיפוק ליה דאם חזר וחילל את החומש הראשון אין מוסיף חומש דהוה ליה הקדש שני אפילו חזר וחילל קרן עלמו שהתפים תחת הראשון אין מוסיף חומש: **וא"ר יהושע בן לוי כו'**. ויליף לה מקרא בשמעתא: **חומש כסחלה הקדש דמי**. שהרי מאיליו ניתוסף ולא נתפס תחת הראשון הלכך בעיין מטעם דהקדש שני לא תיפשוט ליה משום הכי מספקא ליה: **המתפים.** זה תחת הראשון שהשני נתפס בקדושה של אחר ולא מחמת עלמה באה לו: ואם בנהמה העמאה. הוה ליה למכתב ואם בהמה טמאה כו' ואם בבהמה מאי היא אלא הכי קאמר בהקדשות שהן כבהמה טמאה קאמר לך קרא ויסף חמישימוש: מה בהמה טמאה החושה הקדש. ולקמיה פריך מי לא משכחת לה נמי שמהא הקדש שני שיתפיסנה לגדק הבית מחת בדק הבית אחר: וכולה לשמים. שאין לבעלים בה כלום דסתם הקדש בהמה טמאה לבדק הבית היא: ומועלין בה. השתא קס"ד דמעילה ממש קאמר ולא אפשר ליה לאוקומא הכי חדא דקרא לא במעילה משתעי ועוד דאפילו לית

גבה כל הני שייכא מעילה לענין הקדש: דלמא לענין חומש קאמרת. הך מעילה לאו מעילה ממש קאמר ולא בנהנה מן ההקדש אלא בחומש

קאמר ובבא לפדות הקדש קאמר וקרי לחומש מעילה משום דבמעילה נמי שייך חומש ולמעוטי הקדש שני אמא וכדרבי יהושע בן לוי: